

MAGYAR IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI KAMARA E L N Ö K

Igazságügyi Minisztérium

**Dr. Varga Judit részére
miniszter**

Budapest

**Kossuth Lajos tér 2-4.
1055**

Tisztelt Miniszter Asszony!

Alulírott dr. Agárdi Tamás, a Magyar Igazságügyi szakértői Kamara elnöke a kialakult veszélyhelyzettel kapcsolatban az igazságügyi szakértői kar érdekében az alábbiakkal fordulok Önökhöz.

1. A veszélyhelyzet és az azzal kapcsolatban meghozott intézkedések az igazságügyi szakértői társadalmat rendkívül érzékenyen érintik.

1.1. A rendkívüli ítélkezési szünettel kapcsolatos széttartó bírói jogértelmezés arra vezet, hogy egyes bíróságok a már teljesített szakértői tevékenységért sem állapítanak meg munkadíjat, úgy értelmezik, hogy a díjmegállapító végzések nem emelkednek jogerőre, illetve azok kifizetésére nem kerül sor. Abban az esetben pedig, ha a szakértő díját megállapító végzést akár az igazságügyi szakértő, akár a felek fellebbezik, egyes bíróságok gyakorlatában a fellebbezési eljárások sem folynak a veszélyhelyzet ideje alatt.

Ezek a problémák a veszélyhelyzetet okozó járvány által egyáltalán nem indokoltak, hiszen e kérdések eldöntése jellemzően nem igényel sem tárgyalást, sem más személyes jelenléttel járó eljárási cselekményt, azaz gyakorlatilag akár elektronikus úton is intézhetőek lennének.

1.2. A rendkívüli ítélkezési szünet, a személyes találkozások háttérbe szorulása, a gazdaság fokozatos leállása egyértelműen töredékére csökkenti úgy a megbízások, mint a kirendelések számát.

Ezeket a problémákat csak részben indokolja a koronavírus-járvány, mivel a bírósági eljárások számos olyan eljárási cselekményből állnak, amelyek nem igénylik sem a felek, sem az eljárás egyéb résztvevői együttes személyes jelenlétét. Álláspontunk szerint nem indokolt tehát ezen eljárások teljes leállítása, befagyasztása, ehelyett a veszélyhelyzet alatt is indokolt lenne minden bírósági eljárást addig elvinni, amíg az tárgyalás nélkül lehetséges, sőt befejezni akkor, ha az tárgyalás nélkül lehetséges. A jelen válsághelyzet megoldásából az igazságügyi szakértői karnak is ki kell vennie a részét, és hogy ha a helyzet megkívánja, megfelelő óvintézkedések mellett, a személyes kontaktust feltételező vizsgálatokat is el kell végezni.

Természetesen erre a személyes helyzetüknél fogva a veszélyhelyzettel érintett szakértőket nem lehet kötelezni, de biztosítani kell – úgy az igazságügyi szakértők, mint az igazságszolgáltatás működése érdekében –, hogy azok az igazságügyi szakértők, akik tudnak, folytathassák tevékenységüket. Erre azonban a hatályos szabályozás – legalábbis a bírósági és közjegyzői eljárások tekintetében – nem ad lehetőséget.

A problémáknak a járványhelyzet által okozott része a fentiek vonatkozásában gazdasági jellegű, amelyet gazdasági eszközökkel lehetne kezelni, ezért tisztelettel kérjük javaslataink szíves megfontolását.

1.3. A veszélyhelyzetben nem tartható meg gyorsan és hatékonyan Kamaránk legfőbb szervének, a küldöttgyűlésnek az ülése. Ez azért okoz komoly problémát, mert azokat a igazságügyi szakértőket segítő intézkedéseket, valamint a kamarai eljárásokra vonatkozó szabálmódosításokat, amelyek a jelen veszélyhelyzetben szükségessé váltak, nem tudja Kamaránk hatékonyan megvalósítani.

2. A fenti okokból differenciált intézkedések bevezetését javasoljuk annak érdekében, hogy a veszélyhelyzet ne okozza az egyébként is folyamatosan csökkenő létszámú igazságügyi szakértői terület egzisztenciális okokból való teljes összeomlását, illetve annak érdekében, hogy ahol csak lehet, az igazságügyi szakértők munkájukkal tudják segíteni azon eljárások folytatását, az igazságszolgáltatás azon szegmenseinek működését, amelynek a korlátozása a járványhelyzet által nem indokolt.

Kezdeményezzük az alábbi területeken a következő intézkedések bevezetését:

2.1. Az igazságszolgáltatás, és ezen belül az igazságügyi szakértői tevékenység újraindítása azokon a területeken, ahol ennek a korlátozása jelenleg nem indokolt:

a) A bírósági és más közhatalmi eljárásokban a személyes kontaktust nem igénylő eljárási cselekményeket folytassák le, döntéseket hozzák meg, az ezekre nyitva álló határidők folytatódjanak.

b) A bírósági és más közhatalmi eljárásokban kivételes jelleggel, átmenetileg biztosítsák annak a lehetőségét, hogy a jogszabály alapján egyébként személyes kontaktust igénylő eljárási cselekmények kiválthatók legyenek elektronikus hírközlő eszköz útján vagy akár írásbeli kapcsolattartással megvalósuló eljárási cselekményekkel, ahol ez lehetséges.

c) A kirendelésre kerülő szakértők, valamint azon igazságügyi szakértők számára, akiket már kirendeltek nyíljon lehetőség megfelelő határidővel arra, hogy nyilatkozhassanak, ha a kialakult veszélyhelyzetből fakadó okból, illetve a veszélyhelyzetből fakadó személyes helyzetüknél fogva nem tudják vállalni a szakértői feladat ellátását. Ebben az esetben más, a veszélyhelyzettel személyénél fogva nem érintett szakértő kirendelésére kerüljön sor.

d) Valamennyi eljárásban, de különösen a büntetőeljárásban, megfelelő előzetes bejelentés mellett, nyíljon tágabb lehetőség arra, hogy a szakvélemény elkészítésére nyitva álló határidőt – a veszélyhelyzet által indokolt körben és mértékben – meghosszabbítsák. Ne legyen tehát az igazságügyi szakértő azért szankcionálható, ha a törvényből fakadó kötelezettségeinek a veszélyhelyzet miatt, önhibáján kívül nem vagy nem határidőben tesz eleget, ha ezt – amennyiben lehetősége van rá – előzetesen jelzi.

e) Az igazságügyi szakértők akkor is legyenek jogosultak a bírósággal és más közhatalmi szervekkel az adott eljárásokban – ahol ez értelmezhető és technikailag megvalósítható – elektronikus úton tartani a kapcsolatot, ha ezt az Országos Bírósági Hivatalnak általános jelleggel nem jelentették be. Ezt a kirendelő hatóság, bíróság rövid úton is egyeztethesse a kirendelni kívánt vagy egyébként eljáró igazságügyi szakértővel.

2.2. Az igazságügyi szakértői hivatásrend egzisztenciális válságának megelőzése, illetve enyhítése érdekében javasolt intézkedések:

a) A kisadózó igazságügyi szakértőknek a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig ne kelljen megfizetnie a kisadózó vállalkozások tételes adóját.

b) A nem kisadózó egyéni vállalkozó vagy adószámos magánszemély igazságügyi szakértők a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig a fizetendő bevétel, illetve jövedelem alapú adó mértékét csökkenthessék havonta 50.000,- Ft-tal.

c) A veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig az adó- és járulékmentesség, illetve a kedvezmény tekintetében a legkedvezőbb kategóriára irányadó szabályozás szerint vonatkozzon az igazságügyi szakértőkre, igazságügyi szakértői névjegyzékbe bejegyzett szakértői gazdasági társaságokra és alkalmazottaikra is. Lehetőség szerint a 7 710 Ft összegű egészségügyi szolgáltatási járulékon felül az ágazatot (se munkaadói, se munkavállalói oldalról) ne terhelje az élömunka után közteherviselési kötelezettség.

d) A bírósági és más közhatalmi eljárásokban a kirendelés során a kirendelők támaszkodjanak az igazságügyi szakértői intézményen kívüli igazságügyi szakértőkre is. Az igazságügyi szakértői intézményeknek elsődlegesen azokat az ügyeket kell ellátniuk, amelyekben jogszabály alapján kizárólag ezen intézmények járhatnak el. Ezen intézmények fenntarthatósága, működtethetősége nem függ, nem függhet attól, hogy nem kötelezően ellátandó feladatok ellátására kirendelik, illetve megbízzák-e azokat.

2.3. A Kamara működőképességét és hatékonyságát az alábbi intézkedések mielőbbi bevezetésével javasoljuk megerősíteni:

a) A Kamarában valamennyi személyes kontaktust igénylő eljárási cselekményt el lehessen halasztani, és a megtételükre vonatkozó határidők a veszélyhelyzet megszűnése után induljanak újra.

b) A Kamara valamennyi szerve legyen jogosult elektronikus hírközlő eszköz útján ülést tartani, illetve ülés tartása nélkül, elektronikus kapcsolattartás útján döntést hozni, valamennyi kérdésben, így akár az Alapszabály módosításáról is. Erre különösen azért van szükség, mert a várhatóan veszélyhelyzet megszűnését követően, ősszel kell elektronikus úton sort keríteni a kamarai általános választásokra, amelynek a szabályrendszerét a Kamara küldöttgyűlése a veszélyhelyzetből fakadó okokból még nem alkotta meg.

c) A Kamara elnöksége gyakorolhassa a küldöttgyűléshez rendelt hatásköröket (pl.: beszámoló vagy a költségvetés elfogadása), illetve a Kamara tagjaira kötelező hatállyal a kamarai szabályzatoktól – akár az Alapszabálytól is – eltérő rendelkezéseket fogadhatson el a veszélyhelyzet időtartamára halaszthatatlan, a járványügyi helyzet által indokoltá tett kérdésekben, illetve olyan ügyekben, amelyek az igazságügyi szakértők terheinek az enyhítését szolgálják.

d) A fegyelmi és az etikai eljárások (de legalábbis a fegyelmi és etikai tárgyalások) legyenek elhalaszthatóak a veszélyhelyzet utáni időszakra. A veszélyhelyzet ideje alatt a fegyelmi és az etikai vétségek elévülése jogszabály erejénél fogva nyugodjon.

e) Javasoljuk, hogy az igazságügyi szakértők 2020. április 1-i ügyfélkapunyitási kötelezettségét a kormányhivatalok személyes ügyfélfogadásának a szünetelésére tekintettel, valamint a személyes kontaktusok megelőzése érdekében halasszák el. Ez a kérdés az őszi kamarai általános választásokkal együtt kezelendő, hiszen ahhoz ügyfélkapus azonosítás szükséges.

Amennyiben úgy ítélik meg, hogy Kamaránk tagjai, képviselői a veszélyhelyzetben szükséges szabályok előkészítésében vagy a veszélyhelyzet kezelésében szakértelmükkel, tapasztalatukkal segítséget tudnak nyújtani, kérem forduljanak hozzánk bizalommal.

Budapest, 2020. március 26.

Üdvözlettel:

**Dr. Agárdi Tamás
elnök**